

Pred začetkom supervizirane prakse

Po zaključenem drugostopenjskem študiju psihologije, ko psiholog začetnik pridobi redno delo, v katerem izvaja psihološko dejavnost v minimalnem obsegu 20 ur tedensko, v bazi usposobljenih mentorjev izbere mentorja z istega oz. čim bolj sorodnega področja dela.

Psiholog začetnik skrbniku sistema preko elektronske pošte superpsiholog@europsy.si sporoči, s katerim mentorjem bi se želel dogovoriti za mentoriranje. DPS o tem obvesti mentorja in če je mentor prost in se strinja, da prevzame mentorstvo, tudi poveže začetnika in mentorja. V nasprotnem primeru DPS zaprosi psihologa začetnika, da izbere drugega mentorja. Če je v bazi mentorjev zapisano, da lahko mentoriranec mentorja kontaktira neposredno, se lahko mentor in začetnik o sodelovanju dogovorita sama, brez posredovanja DPS.

Ko se mentor in psiholog začetnik dogovorita o sodelovanju, psiholog začetnik o tem obvesti DPS.

DPS, ki je skrbnik sistema supervizirane prakse, pošlje mentorju in psihologu začetniku tripartitno pogodbo, ki določa odnose med mentorjem, mentorirancem in DPS.

Ko je pogodba podpisana s strani vseh treh strank, se lahko supervizirana praksa začne. Skrbnik sistema takrat psihologu začetniku pošlje povezavo do spletnega obrazca za dokumentiranje mentorskih srečanj in geslo za vnos podatkov.

Mentoriranec pred pričetkom supervizirane prakse temeljito pregleda informacije na spletni strani www.superpsiholog.si ter tam dostopna gradiva (npr. pravilnik o EuroPsy, Smernice za izvajanje supervizirane prakse, pripomočke za izvajanje supervizirane prakse idr.).

Med supervizirano prakso

Pripomočke za razvoj mentorskega odnosa in vodenje mentorskih srečanj mentorski par najde na spletni strani www.superpsiholog.si.

Priprava gradiv za mentorska srečanja

Odgovornost mentoriranca je, da za vsako mentorsko srečanje pripravi gradivo (zapise primerov, dobresedne zapise obravnave ali *verbatim poročilo*, zvočne posnetke, videoposnetke in druge oblike gradiva), ki predstavlja vsebinsko osnovo za delo na srečanju. Izbor oblike gradiva je odvisen tudi od fokusa in ciljev mentorskega srečanja, zato je priporočljivo, da se mentoriranec o obliki in vsebini gradiva z mentorjem pogovori na predhodnem srečanju.

Supervizirana praksa obsega najmanj 20 srečanj po 2 uri (120 minut), tj. 40 ur mentoriranja supervizirane prakse (najmanj 2400 minut) in en daljši obisk mentorja v obsegu vsaj 5 ur na delovnem mestu mentoriranca ali obratno (začetnik obišče mentorja v njegovi delovni organizaciji). V kolikor mentorski par daljšega obiska ne izvede, je potrebno opraviti dodatnih 5 ur mentoriranja supervizirane prakse, torej skupno minimalno 45 ur mentoriranja supervizirane prakse.

Mentorska srečanja potekajo v obliki osebne stika, v izjemnih primerih v utemeljenih okoliščinah prek storitev za konferenčne videoklice (npr. Skype). Posamezno mentorsko srečanje se šteje kot izvedeno, če traja vsaj 90 minut in poteka v vnaprej dogovorjenem in za to rezerviranem času ter na ustreznem mestu. Izmenjava informacij in/ali konzultacija po telefonu, e-mailu ipd. se ne šteje za mentorsko srečanje. V primeru akutnih zadev mentoriranec lahko kontaktira mentorja, da se dogovorita za izredno mentorsko srečanje.

Dokumentiranje mentorskih srečanj

Začetnik dokumentira posamezno supervizijsko srečanje na spletni platformi. Začetnik in mentor supervizirane prakse ovrednotita posamezno srečanje, ob zaključku supervizirane prakse pa celoten proces. Mentoriranec zapiše osnovne informacije o mentorskem srečanju v skladu s pripravljenim protokolom (kraj, datum, trajanje srečanja, obravnavane vsebine) na [spletno platformo sistema supervizirane prakse](#) najkasneje en teden po izvedbi vsakega mentorskega srečanja. Zapis mentorskega srečanja, ki ga avtomatično prejme na svoj e-naslov, posreduje mentorju v arhiv.

Skrbnik sistema sproti spremlja evidenco vpisov mentoriranca na spletno platformo in v primeru zamude ustrezno ukrepa. V primeru nepopolnega ali nerednega spremljanja supervizirane prakse s strani mentoriranca skrbnik po zaključku supervizirane prakse ustrezna potrdila o izvedbi supervizirane prakse ne izda.

Protokol sprotnega dokumentiranja mentorskih srečanj na spletni platformi:

- Obvezno: zapis številke srečanja, datuma srečanja, lokacije, vsebine, ki je bila obravnavana na srečanju (kratek opis srečanja, obravnavane teme, uporabljene metode dela ... (npr. Refleksija zadnjega mentorskega srečanja, pogovor o prebrani literaturi, obravnava primera otroka z vedenjskimi težavami, igra vlog), ocena splošnega zadovoljstva s srečanjem.
- Dodatno (opcijsko, vendar zaželeno): Kratka refleksija srečanja (npr., kakšen je bil cilj srečanja, kakšne so bile ugotovitve, kakšen je načrt za prihodnje srečanje (eno ali več), analiza in refleksija mentorirančeve dejavnosti ter razvoja njegovih kompetenc, načrt nadaljnega razvoja, sprotne refleksije o razvoju mentorskega odnosa, etične dileme, ki so se pojavile, in načini njihovega reševanja, druge relevantne zadeve), evalvacija posameznih vidikov srečanja.
- Mentoriranec na svoj e-naslov prejme zapis posameznega srečanja. Zapis prepošlje mentorju.

Struktura in vsebine mentorskih srečanj

Spoznavanje in izmenjava pričakovanj

Prvo srečanje je spoznavno. Mentor in mentoriranec drug drugemu predstavita svoja pričakovanja, motivacijo za vključitev v sistem supervizirane prakse, osebne izkušnje z opravljanjem psihološke dejavnosti in vključevanjem v mentorski odnos itd. Pri tem si lahko pomagata s pripomočki, ki so dostopni na spletni strani sistema supervizirane prakse in drugimi viri po lastni presoji.

Pripomočki: *Spoznavanje in priprava na supervizirano prakso*

MENTORIRANEC

[Osebna pot – mentoriranec](#)

[Začetni pogovor z mentorjem](#)

MENTOR

[Osebna pot – mentor](#)

[Samoocena mentorskih kompetenc](#)

[Priprava – ček-lista – mentor](#)

Mentorski sporazum (in načrt supervizirane prakse)

Na prvem srečanju mentor in mentoriranec začeta pripravljati mentorski sporazum. Zato je pomembno, da si mentoriranec ogleda [obrazec za mentorski sporazum](#) že pred prvim srečanjem in tako razmisli o nekaterih zanj ključnih temah/vsebinah ter se seznanji s svojimi pravicami in dolžnostmi. Splošni del mentorskega sporazuma vključuje predstavitev namena supervizirane prakse, ciljev in namena mentoriranja, dolžnosti mentorja in mentoriranca ter splošne določbe o izvajanju mentorstva. Specifični del mentorskega sporazuma vključuje predstavitev pričakovanj mentorja do mentoriranca, pričakovanj mentoriranca do mentorja, konteksta in vsebine mentoriranja,

dokumentiranja supervizirane prakse in materialov za srečanja, formalne ureditve mentorstva, načine preprečevanja ovir, do katerih lahko pride med procesom mentoriranja, in evalvacije sporazuma. Če mentorskega sporazuma še ne dorečeta povsem na prvem mentorskem srečanju, se dogovorita, da do naslednjega srečanja vsak pripravi svoje predloge za specifični del mentorskega sporazuma, in mentorski sporazum dopolnita še na naslednjem mentorskem srečanju.

Pripomočki: *Pogajanja mentorja in mentoriranca.*

MENTORIRANEC

[Načrtovanje prakse – vprašanja](#)

[Pogajanja – ček-lista – mentoriranec](#)

MENTOR

[Načrtovanje prakse – vprašanja](#)

[Pogajanja – ček-lista – mentor](#)

Najkasneje na drugem srečanju mentor in mentoriranec dorečeta vse točke sporazuma (tako splošni kot specifični del), zapišeta določbe specifičnega dela ter splošni del sporazuma podpišeta. Podpisani splošni del sporazuma mentoriranec pošlje na naslov skrbnika sistema (DPS, Linhartova 13, 1000 Ljubljana; psy@guest.arnes.si) najkasneje en teden po drugem srečanju. Specifični del mentoriranec in mentor ohranita zase.

O načrtu supervizirane prakse se mentor in mentoriranec dogovorita skupaj, zapiše pa ga mentoriranec. Tak zapis ciljev in pričakovanega poteka supervizirane prakse je nujen za uspešno delo, saj pripomore k ozaveščanju idej in razumevanju potreb ter pričakovanj glede supervizirane prakse. Načrt supervizirane prakse je priloga specifičnemu delu mentorskega sporazuma, katerega ustreznost mentorski par redno preverja in ga po potrebi posodobi in prilagodi spremenjenim okoliščinam.

Vsebine mentorskih srečanj

V času supervizirane prakse se na mentorskih srečanjih obravnavajo vsebine, ki so navedene v nadaljevanju, vendar ne nujno v zapisanem vrstnem redu. Vsebine lahko redno vključujemo v mentorska srečanja ali pa jim namenimo posebno srečanje. Mentorski par na rednih srečanjih predeluje aktualne težave mentoriranca in razvija njegove kompetence, pri tem so mentorskim parom na voljo različni pripomočki, s katerimi si pomagajo pri vzpostavljanju odnosa, spremljanju strokovnega razvoja in evalvaciji dela, lahko pa si pomagata tudi z drugimi viri po lastni presoji.

- Delovno mesto psihologa, relevantna zakonodaja in zakonito delovanje psihologa začetnika
- Kompetenčni model
- Etične dileme
- Komunikacija s klienti
- Refleksija in podajanje povratne informacije
- Mentorski odnos

Evalvacija

Mentor in mentoriranec izvedeta vmesno in zaključno evalvacijo. Vmesna evalvacija je pomembna za oceno napredka v smeri dogovorjenih ciljev, tako ciljev mentorja kot tudi mentoriranca. Mentorski par evalvira razvoj mentorirančevih kompetenc in mentorski proces. Po potrebi ponovno opredelita cilje mentorskega odnosa, načrt supervizirane prakse in posodobita mentorski sporazum (če se spremeni splošni del sporazuma, novo verzijo mentoriranec pošlje DPS).

Pripomočki: *Spremljanje razvoja mentorirančevih kompetenc, spodbujanje razvoja mentoriranca, spremljanje razvoja mentorskega odnosa.*

MENTORIRANEC

Samooocena mentorirančevih kompetenc –

[EuroPsy obrazec C – Ocena kompetenc](#)

MENTOR

Mentorjeva ocena mentorirančevih kompetenc –

[EuroPsy obrazec C – Ocena kompetenc](#)

[Omogočanje razvoja – ček-lista – mentoriranec](#)
[Lestvica za ocenjevanje mentorskega srečanja](#)

[Omogočanje razvoja – ček-lista – mentor](#)

Končna evalvacija se izvede ob zaključevanju supervizirane prakse. Mentor in mentoriranec vsaj na enem od zadnjih srečanj celostno pregledata mentorirančev kontinuiran strokovni razvoj v času njunega sodelovanja in se pogovorita o mentorjevi oceni kompetenc mentoriranca.

Pripomočki: *Končna refleksija in evalvacija supervizirane prakse (pregled in analiza nastale dokumentacije in sprotnih refleksij).*

MENTORIRANEC

[Model strukturirane refleksije prakse](#)
[Vprašanja za refleksijo in evalvacijo supervizirane prakse](#)

MENTOR

[Model strukturirane refleksije prakse](#)
[Vprašanja za refleksijo in evalvacijo supervizirane prakse](#)

Pripomočki: *Ocena mentoriranca.*

MENTORIRANEC

[EuroPsyjev obrazec C – Ocena kompetenc](#)

MENTOR

[EuroPsyjev obrazec C – Ocena kompetenc](#)
[EuroPsy obrazec B – Ocena supervizirane prakse](#)

Pripomočki: *Ocena mentorja.*

MENTORIRANEC

[Ocena mentorja](#)

MENTOR

[Ocena mentorjevih kompetenc](#)

Mentor odda končno evalvacijo supervizirane prakse skrbniku sistema. Če je po enem letu (in znotraj tega časa po najmanj 20 srečanjih) evalvacija kompetenc mentoriranca negativna, se mentor in mentoriranec dogovorita, ali bosta z mentoriranjem nadaljevala – mentoriranec lahko nadaljuje supervizirano prakso pri istem mentorju ali po dogovoru sklene mentorstvo z drugim mentorjem. Mentor je dolžan skrbnika sistema obvestiti tudi, kakšen dogovor o nadaljevanju supervizirane prakse je sklenil z mentorirancem.

Zaključevanje mentorskega odnosa

Zaključevanje procesa mentor postopoma vpeljuje v mentorski odnos z rednim reflektiranjem dosežkov in ciljev, ki jih bo mentoriranec predvidoma dosegel ob zaključku tega procesa. Zadnje srečanje je sklepni dialog zaključne evalvacije. Priporočljivo je, da je mentorjeva ocena kompetenc in samoocena mentoriranca oblikovana in predstavljena mentorirancu že na srečanju pred tem. Na zadnjem srečanju je tako dovolj prostora za ovrednotenje dosežkov in mentorskega odnosa ter prepoznavanje odprtih vprašanj in dilem. Mentor in mentoriranec pregledata in proslavita uspehe ter se dogovorita, ali bosta odnos zaključila ali nadaljevala s sodelovanjem, in če slednje, v kakšni obliki.

Pripomočki: *Zaključevanje mentorskega odnosa.*

MENTORIRANEC

MENTOR

[Zaključevanje – ček-lista – mentor](#)

Stalni strokovni razvoj mentoriranca

V času supervizirane prakse se psiholog začetnik redno vključuje v dejavnosti stalnega strokovnega razvoja na različnih področjih v obsegu vsaj 80 ur letno. V te dejavnosti med drugim šteje tudi organizirano usposabljanje za začetnike, konferenca o supervizirani praksi ipd.

Ob zaključku supervizirane prakse

Zaključno poročilo o izvedbi supervizirane prakse

Mentoriranec pripravi zaključno poročilo o supervizirani praksi. Poročilo naj vključuje:

- mentorirančevo samooceno kompetenc (*izpolnjen [EuroPsy obrazec C – Ocena kompetenc](#)*),
- mentorjevo oceno mentorirančevih kompetenc (*mentor s podpisom na EuroPsyjevem obrazcu C, ki ga izpolni mentoriranec, izrazi strinjanje z njegovimi samoocenami posameznih kompetenc; v primeru, da ima mentor drugačno mnenje od mentoriranca in se v ocenah ne moreta uskladiti, mentor ločeno izpolni obrazec C v točkah, kjer je njegova ocena drugačna od mentorirančeve samoocene*),
- [EuroPsy obrazec B – Ocena supervizirane prakse](#), ki ga izpolni in podpiše mentor,
- mentorirančevo končno refleksijo in evalvacijo supervizirane prakse (Pripomočki: [Model strukturirane refleksije prakse](#), [Vprašanja za refleksijo in evalvacijo supervizirane prakse](#)).

Mentoriranec in mentor se pogovorita o pripravljeni dokumentaciji. Mentoriranec po dogovoru z mentorjem odda zaključno poročilo o izvedbi supervizirane prakse skrbniku sistema supervizirane prakse. Skrbnik sistema mu nato izda potrdilo o uspešno zaključeni supervizirani praksi, s katerim lahko posameznik zaprosi za certifikat EuroPsy.

Po zaključku supervizirane prakse

Nadaljnje vključevanje v supervizijo

Čeprav po uspešno zaključeni supervizirani praksi lahko psiholog samostojno opravlja psihološko dejavnost, je priporočljivo, da je tudi po tem še naprej vključen v supervizijo, saj ta prispeva k nadaljnji krepitvi kompetenc in kakovosti psiholoških storitev. Vključi se lahko v različne vrste supervizije (skupinsko supervizijo, individualno supervizijo, intervizijo itd.). Supervizijo lahko nadaljuje tudi pri isti osebi kot v času supervizirane prakse.

Nadaljnji strokovni razvoj

Pomembno je, da se po zaključku supervizirane prakse psiholog redno vključuje tudi v druge aktivnosti stalnega strokovnega razvoja. Na ta način poskrbi za zagotavljanje kakovosti svojega dela, izkazovanje stalnega strokovnega razvoja pa je pogoj tudi za ohranjanje certifikata/licence za opravljanje psihološke dejavnosti.